

Tekrarlayıcı sorulardan kaçınınız.

- Çocukla basit ve kısa cümlelerle konuşunuz. Anlatmasını istediğiniz olayı bilmediğinizi baştan ifade etmek doğru olur.
- Özellikle küçük çocuklarla görüşürken cevabı evet ya da hayır olacak soruları kullanmak daha verimli olur.
- Görüşme sonlanırken çocuğa olan şeyleri anlatmasının doğru bir davranış olduğu söyleyiniz.

Anne baba ile görüşme : Anne baba ile konuşurken çocuğu oyun odasına alınız. Anne baba ile görüşme aile öyküsünü ve gelişimsel tıbbi öyküsünü içermelidir.

İstismar Şüphesi bulunan gençlerle genel mülakat prensipleri

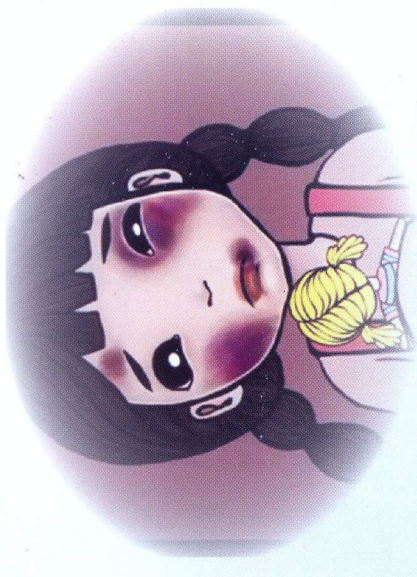
Ergenlerle görüşmede de teknik ve yaklaşımlar, çocuklarla uygulanması önerilerden farklı bir örüntü göstermemektedir. Ergenlerin güvenini kazanmak çocuklardan daha zor olduğu için görüşmenin ilişki kurma ve giriş aşamasına yeterince zaman ayrılmalıdır. Öncelikle gencin ilgisi olan bir alandan örneğin, okul, spor, güncel bir olaydan kısaca bahsederek başlamak faydalı olur.

Ergenlerle görüşülürken önerilen birkaç yaklaşım vardır;

- Samimi bir ilgi göstermek ve yapaylıktan uzak durmak,
- Sınırlara saygılı olmak,
- Tutulamayacak sözler vermeme ve
- Gizliliğin sınırlarını baştan çizmek,
- Görüşmede alınan notların neden alındığını baştan açıklamak,
- Ergenlerle çalışırken de açık uçlu sorularla başlanmalı, olayın teyidinden sonra netleştirici kapalı uçlu sorulara geçilmelidir.

İhmal ve İstismara Uğramış Çocukla ve Ergenlerle Görüşme Teknikleri

İstismar şüphesi ile çocuk ve ergenlerle görüşme yapmak, klinik deneyim ve uzmanlık gerektiren özel bir alan olmakla beraber çocuk ve ergenlerle çalışan hekimler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, psikolojik danışmanlar rehber öğretmenler ve emniyet görevlileri temel prensipler üzerinden hareketle ön değerlendirme düzeyinde gerçekleştirilebilecekleri bir işittir.

- Olayları netleştirme aşamasında olayı zihninde tekrar canlandırarak anlatmasını istemek verimli olabilir: “ neler olduğunu sanki bir resim veya film anlatır gibi anlatır mısın?. Önemli önemsiz her şeyi baştan sona anlat”.
 - Sonlandırma aşamasında, paylaştığın bilgileri için ve “konuşma” için teşekkür edilmelidir.
- Cinsel istismar sonrası yapılması gerekenler:
- Olay dışı insanların gereksiz şekilde olaya dahil olmalarına izin verilmemeli, ilgisiz insanlarla olayın yorumu yapılmamalı.
 - Olaya karşı aşırı umursamaz davranılmamalı ya da olay dramatize edilmeli.
 - Çocuk suçlanmamalı, eleştirilmemeli, cezalandırılmamalı.
 - Çocuk, istismarcı ile karşı karşıya getirilmemeli.
 - Çocuğa sırrının saklanacağı konusunda söz verilmemeli, çünkü olayın başka insanlara, özellikle ilgili makamlara anlatılması gerekecektir.
 - Çocuğa olanları unutmaması konusunda baskıcı olunmamalı, onu yaşam için destekleme ve cesaretlendirme dışında yönlendirici davranılmamalıdır.

Kaynakça

Oral, G., İnanıcı, M. A.: (2004). Risk altındaki çocukların saptanmasında öğretmenin rolü. TEDP. Avrupa Birliği- Türkiye Temel Eğitime Destek Programı

Doç. Dr. Tümer Türkbay GATA-Çocuk Psikiyatrisi

Anabilim Dalı. Çocuk İstismarı ve İhmal ile ilgili notları.

ŞAHİNBEY

REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

Alleben Mah. Atatürk Bulvarı (Öğretmen Evi Yanı)

Telefax : 0.342 231 86 25 GAZİANTEP

E- Posta : sahinbeyram@hotmail.com

Temel bilgiler ışığında çocuklarla mülakatın iki hedefi olmalıdır.

1. Olası istismara dair en güvenilir ifadeye ulaşmak,

2. Çocuğun yaşı, bilişsel, zihinsel ve duygusal gelişimi ile sosyodemografik özellikleri ve kültürel faktörler ile ilgili derinlemesine bilgiyi edinmek.

Çocuklarla yapılacak görüşmelerin başarılı olabilmesi ve hedeflenen bilgilerin elde edilebilmesi için öncelikle çocuğun gelişim basamaklarını çok iyi tanıma ve uygun görüşme tekniklerini bilme gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Mülakatın, sınırları birbirinden açık bir şekilde ayrıştırılmasa da üç aşaması vardır:

*Ortamın hazırlanması ve çocukla tanışma (veya tanınan bir çocukla görüşmeye ısınma)

*İstismara dair alanların taranması.

*Görüşmeyi sonlandırma

İstismar şüphesi bulunan çocuklarla ve genel mülakat prensipleri

İstismar mağduru olan çocuklar görüşme teknikleri bakımından, okul öncesi, ilköğretim çağı ve ergenler farklı özelliklere sahip üç grup olarak ele alınabilir. Genel olarak, okul öncesi, ilköğretim çağı çocuklarında doğru bilgiyi almayı engelleyen bazı gelişimsel özellikleri vardır.

* Çocuklar tanımadıkları yetişkinlerden genellikle uzak dururlar.

* Yetişkinlerin onlara cevabını bildikleri soruları sormalarına alışkindır, bilgi kaynağı olmak onlara yabancı bir roldür.

* Kelime hazneleri kimi zaman olanları anlatmakta yetersiz kalmaktadır.

* Hafıza kapasiteleri yetişkinlerden farklı olduğu için yaş büyüdükçe, yaşananları doğru olarak hatırlama yetisi artar.

* Özellikle okul öncesi çocuklar telkine çok yatkındır, anlatıklarının yaşadıklarının mı yoksa olaydan sonra yapılan yorumlar mı olduğunu ayırt etmek mümkün olmayabilir.

Küçük çocuklarla görüşme yapılırken, yeterli

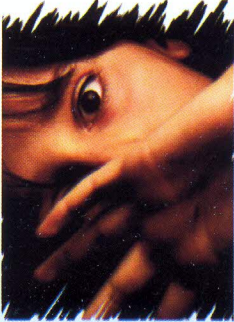
zaman ayırmak gerekmektedir. Küçük çocukların

dikkatini yoğunlaştıra

bildikleri süre kısadır ve

dikkatleri kolayca

dağılabilmektedir.

Prensip olarak;

* Çocuktan mümkün olduğu kadar ayrıntılı öykü alınmalıdır. Görüşme sırasında şunlara dikkat edilmelidir:

* Çocuktan öykü alınırken çocuk veya ergenle yalnız bulununuz, dostça ilişki kurunuz ve onu destekleyici olunuz.

* Tanışma sonrasında neden görüştüğünüzü anlatınız ve görüşmenin amacını açıklayınız.

* Çocuk veya ergen ile aynı düzeyde oturunuz. Görüşmeye arkadaşları, okulu veya ilgileri hakkında yumuşatıcı konuları sorarak başlayınız.

* Ses tonunuzun ve yüz ifadenizin yargılayıcı olmasından kaçınınız.

* Onu tehdit edici konuşmalar yapmayınız. Onun güvenini kazanınız ve konuşmalarınızın ikimizin arasında kalacağına güvence veriniz.

* Görüşme sırasında çocuğun davranışlarını gözlemleyiniz ve kaydediniz. Kayıtlarınızı çocuğun ifade ettiği tarzda yazınız.

* Dolaylı üstü kapalı ifadelerin netleşmesine zaman tanımak gerekir. İlk başta verilen bilgi hemen arkasından inkar edilebilir, genellikle çocuğun "en kötüsü" olarak gördüğü ifadeye en son açıklanır.

* Genellikle cinsel istismar, çocuğa yönelik korkutma ve tehdit içerir. Çoğunlukla çocuğa sessiz kalmaya iten de bu tarz tehdit ve telkinlerdir. Örneğin "anlarsan inanmazlar, sonra ben gelir deni bulurum vb." Bundan dolayı, çocuğun sessiz kaldığı durumlarda bu tehditlerden başlamak yardımcı olabilir "bana anlatmadığın şeyleri anlatsan ne olur" gibi.

* Olay dışı insanların gereksiz şekilde olaya dahil olmalarına izin verilmemeli, ilgisiz insanlarla olayın yorumu yapılmamalı.

* Çocukları susmaya iten neden, korkuları kadar onlar hakkında ne düşüneceğinizdir. Rahatsız oldukları durumlara izin verin, "biraz ara verebiliriz istersen" gibi, sonra onları görüşme ortamına geri getirin.

* Verilen bilgi yalanlandığında bunun nedenini ve doğruluğunu değerlendirmek gerekir.

* Genelden özele sorular sorulmalıdır. Yönlendirici sorular özele doğru yaklaşıtkça, problem odaklı olarak kullanılmalı, yedi yaş altı çocuklarda ise kullanılmamalıdır.

* Başlangıçta açık uçlu sorular sorunuz. Açık uçlu sorular şu şekilde olabilir: "Birileri sana hoşlamadığın bir tarzda dokundu mu?", "Birileri senin özel bölgelerine dokundu mu?", "Nasıl oldu?", "Konuyu biraz daha açar mısın?", "Hatırladığım başka bir şeyler daha var mı?", "En son olan olayı bana anlatabilir misin?".

Açık uçlu soruların sorulması bitmiş ve hala cinsel taciz olayı açığa kavuşturulmuşsa, daha özel sorular sorunuz. Taciz olayından sonra ağrı, kanama veya idrar yaparken yanma olup olmadığını sorunuz. Taciz yapmanın ismini ve tacizin nerede olduğunu öğreniniz.

